

Сімейний лікар також люди

Минуло майже три роки, відколи в Україні стартувала медична реформа. Розпочалися реальні зміни в галузі охорони здоров'я із запровадження інституту сімейних лікарів, а саме – із підписання з ними декларацій. Наскільки успішно пройшла у Рівному реорганізація первинної

медичної ланки? Які проблеми далися взнаки під час нововведень? Врешті-решт, як позначилися на процесі радикальних перетворень пандемія? Про це та інше розмова журналіста «7 днів» з начальником міського управління охорони здоров'я Віктором ІСЬКІВИМ.

– Отож, Вікторе Ігоровичу, яку картину з підписанням медичних декларацій маємо нині в Рівному?

– Якщо апелювати голими фактами, то станом на 1 квітня цього року в закладах охорони здоров'я Рівного нараховується 170 лікарів первинного рівня надання медичної допомоги, які уклали з пацієнтами (а дехто продовжує це робити) декларації. Йдеться, зокрема, про 122 лікарів загальної практики сімейної медицини, 7 лікарів-терапевтів та 41 лікаря-педіатра. З початку періоду підписання декларацій (01.04.2018) вже обрали собі лікаря близько 90% населення міста.

– Тобто цей процес ще не завершився?

– Він, мабуть, ніколи не завершиться, бо життя на місці не стоїть. Адже одні народжуються, інші відходять у потойбіччя. Дехто досі не визначився з сімейним лікарем, а хтось вирішив (чи вирішить) поміняти його.

Нині на одного лікаря в середньому припадає 1323 пацієнти. Проте це умовні розрахунки. Адже є лікарі, які для медичного обслуговування набирають лише половину від необхідної, задекларованої Міністерством охорони здоров'я України, кількість пацієнтів (бо працюють не на повну штатну одиницю). Інші досягають 100% рекомен-

дованого обсягу декларацій, тобто уклали угоди з 2 тисячами пацієнтів.

– І багато таких, які набрали необхідну кількість пацієнтів?

– Серед 170 лікарів первинної медичної допомоги, які працюють у закладах охорони здоров'я Рівного, 94 вже, якщо можна так сказати, недоступні для підписання декларацій. Це означає,

що вони набрали рекомендовану кількість пацієнтів і не можуть продовжувати підписувати декларації понад норму, бо в такому випадку МОЗ застосовує понижуючі коефіцієнти в оплаті праці. Ось така в нас реальна картина справ з реорганізацією первинної ланки медицини.

– У період пандемії на передовій у боротьбі з коронавірусом опинилися лікарі-інфекціоністи. Яка роль у цьому протистоянні відводиться медикам первинної ланки?

– Повірте, не менш важлива. Адже при симптомах COVID-19 пацієнти передусім звертаються до свого сімейного лікаря, який має оцінити їхній стан і, за необхідності, викликати до хворого мобільну бригаду для проведення тестування. Більше того, він має контролювати самопочуття свого підопічного з підтвердженням COVID під час його домашнього лікування. До слова, нині у медичних закладах Рівного лікується близько 3000 хворих на коронавірус мешканців міста, лівова частка яких – амбулаторно. Нерідко буває, що у сімейного лікаря одночасно на амбулаторному лікуванні перебуває 50 пацієнтів із COVID-19.

А ще є пацієнти з хронічними хворобами. До того ж на плечі сімейних лікарів лягла виписка електронних рецептів на «Доступні ліки» та електронних направлень на обстеження чи консультації до вузьких спеціалістів. До речі, з початку запровадження електронного рецепта на реалізацію програми «Доступні ліки» лікарі «первинки» Рівного виписали їх на суму понад 155 тисяч гривень. При цьому нікуди не поділась потреба у вакцинації, раптові захворювання, які та-

на, а не цілодобовий сервіс

кож потребують допомоги сімейного лікаря. Тож можете собі уявити, наскільки важливіми є сімейні лікарі в житті кожної родини.

– **А чим, власне, зумовлений оприлюднений нещодавно заклик Національної служби здоров'я України – «Потурбуйся про свого сімейного лікаря!»?**

– Щоб не вигадувати нічого нового, краще процитувати викладені НСЗУ аргументи: «Медична реформа запустила процес змін і нині в центрі уваги системи охорони здоров'я перебуває пацієнт. Але не можна реалізовувати власні права, нехтуючи правами інших. Деякі пацієнти телефонують своєму сімейному лікарю, терапевту або педіатру на мобільний у вочевидь неробочі години. Та (на відміну від невідкладної допомоги) послуги, які надають лікарі первинної ланки, не відносяться до екстрених». Далі йдеться про те, що сімейний лікар також людина, а не цілодобовий сервіс. Він має визначені робочі години та вихідні. А також право обирати спосіб зв'язку з пацієнтом та вирішувати, коли відповідати на дзвінки та повідомлення. Крім усього, сімейний лі-

кар самостійно може призначити час і дату прийому пацієнта. А ще в його компетенції вирішувати: наявна реальна потреба у виклику додому чи можна проконсультувати дистанційно.

Як на мене, будь-які стосунки повинні будуватися на засадах взаємоповаги. Поділяю думку, що сімейні лікарі – також люди, тому мають право на особисте життя.

А тим, хто переживає, що, скажімо, з якихось причин не додзвонився до свого лікаря і залишиться без медичної допомоги, принагідно нагадаю, що при Міській дитячій лікарні діє два цілодобових пункти невідкладної медичної допомоги, які обслуговують дитяче населення усього міста. Натомість при КНП «ЦПМСД «Центральний» та «Ювілейний» функціонують бригади невідкладної медичної допомоги для дорослого населення. Водночас у суботу та неділю (а також у святкові дні) в Центрах ПМСД Рівного з 8.00 до 14.00 здійснюють прийом чергові лікарі, до яких можна звертатись у разі необхідної медичної допомоги.

Розмову вів Василь GERUS

Кілька порад від НСЗУ, які допоможуть побудувати довготривалі комунікації пацієнтів з їхніми сімейними лікарями:

- ♦ якщо лікар надав свій номер мобільного, поцікавтеся, в який час зручно дзвонити або писати та з якими питаннями;
- ♦ перед тим, як телефонувати лікареві, подивіться на годинник. В ідеалі час дзвінків має збігатися з часом роботи вашої амбулаторії;
- ♦ заздалегідь продумайте всі питання, перш ніж вибирати номер лікаря. Адже нерідкі випадки, коли пацієнт згадує про найважливіше після завершення розмови і телефонує знову;
- ♦ починайте розмову або текстове повідомлення з нагадування хто ви.

Національна служба здоров'я України

Адже лікар не здатен пам'ятати всіх пацієнтів. Відразу переходьте до суті питання;

- ♦ не відправляйте аудіо-, відео-повідомлень, якщо ви не узгодили такий формат заздалегідь;
- ♦ невідкладна ситуація потребує невідкладної допомоги. А це або дзвінок на 103, або самостійне відвідування лікарні, яка надає медичну допомогу цілодобово. Вас приймуть без електронного направлення у разі, якщо випадок не може чекати;
- ♦ у вихідні, святкові та неробочі дні у вашій амбулаторії працює черговий кабінет та реєстратура. Завжди можна звернутись туди, перш ніж турбувати свого лікаря дзвінком у його вихідні;
- ♦ не плутайте сімейного лікаря з психологом. Поважайте його право на відпочинок і не турбуйте з метою «поговорити».